

ОБЩИНА СВИЩОВ

**ПЛАН ЗА АДАПТАЦИЯ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ
ПРОМЕНИ НА ОБЩИНА СВИЩОВ**

2025 - 2030 г.

*(Изготвен с техническата подкрепа на инициативата MIP4Adapt / Европейска
комисия)*

I. РЕЗЮМЕ

Община Свищов, разположена в северната част на Република България по течението на река Дунав, е пряко изложена на въздействията на климатичните промени, които през последните години се проявяват с нарастваща честота и интензивност. Основните климатични рискове, идентифицирани за територията на общината, включват:

- наводнения по Дунав и притоците му (вкл. дерета и малки водосбори);
- засушавания и дефицит на подпочвени води;
- повишен риск от горски и полски пожари;
- свлачища, ерозия и деградация на почвите;
- екстремни температури, топлинни вълни и неблагоприятно въздействие върху здравето на населението.

Настоящият План за адаптация към климатичните промени на Община Свищов (2025-2030) надгражда „Оценката на риска и уязвимостта от климатичните промени за община Свищов“ и е разработен в съответствие с насоките на Европейската мисия „Адаптиране към изменението на климата“ (MIP4Adapt), националната Стратегия за адаптация към изменението на климата (МОСВ, 2019) и инструментите на Climate-ADAPT.

Целта на плана е да укрепи устойчивостта на местните общности, икономиката и екосистемите чрез системен подход за оценка, превенция и адаптация към климатичните рискове.

Документът съдържа оценка на риска по сектори, приоритетни мерки с индикатори за изпълнение, бюджетни разчети и механизъм за мониторинг и актуализация.

II. ВЪВЕДЕНИЕ

Община Свищов е сред градовете подписали Хартата на ЕС за адаптация към изменението на климата (MIP4Adapt). Настоящият документ е разработен във връзка с поет ангажимент от Община Свищов за сътрудничество при изпълнение на Мисията и с техническата помощ, предоставена на регионалните и местните власти от Платформата за изпълнение на Мисията.

Климатичните промени се проявяват с все по-осезаеми локални последици в Дунавския регион, засягайки жизненоважни сфери като водоснабдяването, земеделието, инфраструктурата и общественото здраве. Община Свищов, с характерното си крайречно положение и разнообразен релеф, е уязвима към комбинация от рискове - от високи води и ерозионни процеси по Дунав, до засушавания и високи летни температури във вътрешността.

Планът за адаптация към климатичните промени има следните **основни цели**:

1. Да осигури системен подход за оценка на климатичните рискове и уязвимости на територията на община Свищов.
2. Да предложи набор от **мерки за адаптация**, които да бъдат интегрирани в местните политики, устройствени планове и инвестиционни програми.
3. Да изгради институционален и технически капацитет за реакция и превенция чрез обучение, доброволчески формирования и осъвременяване на оборудването.
4. Да осигури съгласуваност между местните и националните политики, както и да подкрепи трансграничното сътрудничество със съседна община Зимнич (Румъния).

Обхват на плана

Планът обхваща територията на Община Свищов и всички населени места в нея. Включени са природни, социално-икономически и инфраструктурни аспекти, както и специфични анализи за отделните сектори: Управление на риска от наводнения, Земеделие и ерозия, Транспорт и инфраструктура, Енергетика, Здравеопазване, Пожаробезопасност и доброволчески формирования и Околна среда.

III. ПОЛИТИЧЕСКА И СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

Планът е изготвен в съответствие със следните стратегически документи и политики:

- **Парижко споразумение (2015 г.)** и **Зелен пакт на ЕС (2019 г.)**, които поставят целта за климатична неутралност до 2050 г.
- **Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и план за действие (2020-2030).**
- **Регионален план за развитие на Северен централен район (2021-2027)** - включва мерки за устойчиво управление на водите, почвите и биологичното разнообразие.
- **План за интегрирано развитие на Община Свищов (2021-2027)** - предвижда дейности за екологизация, управление на отпадъците и намаляване на риска от бедствия.
- **Програма за опазване на околната среда на община Свищов (2021-2028)** и **Програма за устойчиво използване на почвите (2021-2028)** - предоставят секторна информация и основа за формулиране на конкретни адаптационни мерки.
- **Joint Action Plan USES (2022)** и **План USES BG (2022)** - въвеждат интегрирани мерки за устойчивост на Свищов-Зимнич с акцент върху управление на риска, екологизация и подобряване на готовността за реакция при екстремни климатични събития.
- **Европейска мисия „Адаптиране към изменението на климата“ (MIP4Adapt)** - осигурява методологическа подкрепа, техническа помощ и координация за регионални и местни власти при разработване на пътища за климатична устойчивост.

IV. ТЕНДЕНЦИИ В ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА В ОБЩИНА СВИЩОВ

4.1 Общи климатични тенденции за Дунавския регион

През последните три десетилетия в Северна България, включително в района на Община Свищов, се наблюдава отчетливо затопляне на климата, намаление на средногодишните валежи и увеличаване честотата на екстремни събития. Според данни на НИМХ и оценките, изготвени в рамките на проекта USES, средната годишна температура за периода 1991-2020 г. е нараснала с приблизително **1,4°C** спрямо климатичната норма от 1961-1990 г. Същевременно валежите са намалели средно с **12-15%**, особено през летните месеци, което води до изразен **воден дефицит** и по-чести **периоди на суша**.

В рамките на Дунавската равнина се наблюдават:

- все по-чести **топлинни вълни** (над 35°C в продължение на повече от 5 дни);
- повишен риск от **пожари** поради суша и ниска влажност на въздуха;
- **резки преходи** между сухи и проливни периоди, което увеличава вероятността от **локални наводнения** и ерозия;
- **колебания в подпочвените води**, влияещи върху земеделието и питейното водоснабдяване.

4.2 Специфични наблюдения за община Свищов

Свищов е разположен на десния бряг на река Дунав, при средна надморска височина 20-50 м. Наличието на речни тераси и стръмни откоси по течението на Дунав определят уязвимостта на града към:

- **приливни наводнения** при високи води на Дунав;
- **вътрешноградски наводнения** от непочистени дерета и неефективна дъждовна канализация;
- **свлачищни процеси** в северните и източните части на града;
- **висока ерозия** в земеделските територии на юг и югоизток от град Свищов.

Климатичните прогнози до 2050 г. за региона (по сценарий RCP4.5) предвиждат:

- повишение на средната годишна температура с още **1,2-1,8°C**;
- спад на валежите с около **10%**, главно през лятото;
- увеличаване на броя на дните с екстремни валежи (>20 mm/ден);
- удължаване на засушливите периоди и повишен риск от **почвена деградация**.

4.3 Социално-икономически последици

Климатичните промени оказват директно влияние върху:

- **земеделieto** - спад на добивите от зърнени и технически култури, нужда от напояване;
- **инфраструктурата** - повреди на пътната мрежа и настилки вследствие на температурни амплитуди;
- **здравето на населението** - увеличение на случаи на топлинен стрес, дихателни заболявания и алергии;
- **водните ресурси** - засушаване на кладенци и понижаване на дебита на водоизточниците;
- **биоразнообразието** - загуба на естествени местообитания поради ерозия и урбанизация.

V. МЕТОДОЛОГИЯ И ПРОЦЕС НА ПЛАНИРАНЕ

5.1 Подход и етапи

Планът за адаптация е разработен в съответствие с цикъла на адаптационно планиране, утвърден от Платформата MIP4Adapt и Climate-ADAPT, и включва следните етапи:

1. **Оценка на риска и уязвимостта** - събиране на данни за климатични тенденции, природни и инфраструктурни особености, социални и икономически фактори.
2. **Приоритизация на рисковете** - класификация по значимост, вероятност и въздействие.
3. **Формулиране на цели и мерки за адаптация** - по сектори и времеви хоризонт.
4. **Определяне на индикатори, отговорни звена и бюджет** - за измерване на напредъка.
5. **Мониторинг, преглед и актуализация** - ежегоден отчет и ревизия на плана на всеки пет години.

5.2 Инструменти и източници

- **Регионален инструмент за подкрепа на адаптацията ([RAST](#))** - използван за идентификация и оценка на уязвимостта по сектори, както и за цялостния процес за изготвяне на План за адаптация.

Регионален инструмент за подкрепа на адаптацията ([RAST](#))

- Данни от НИМХ - Плевен и ИСУН 2020-2023 - за климатични и хидрологични тенденции.
- Оценка на риска и уязвимостта на община Свищов (2024) - локален документ с количествен анализ.
- Общински план за развитие (2021-2027) - за интегриране на адаптационните мерки в дългосрочната визия на общината.

5.3 Участие на заинтересованите страни

В процеса на подготовка на плана са ангажирани:

- представители на **Община Свищов** - отдел „Устройство на територията, кадастър, техническо обслужване и контрол по строителството“ /УТКТО КС/, в чийто ресор са експерти „Екология“, отдел „Иновации и икономическо развитие“, Дирекция „Управление при отбранително мобилизационна подготовка, транспорт и чистота“;
- **доброволни формирования** за реагиране при бедствия и пожари;
- представители на **местния бизнес и земеделски кооперации**;
- **училища и неправителствени организации** с опит в екологично образование и устойчиво развитие;
- **Басейнова дирекция Дунавски район (БДДР) и РИОСВ Велико Търново** - за координация на действията по воден и почвен мониторинг.

В процеса на разработване на плана бяха проведени редица срещи и консултации с представители на местната общност и експерти от различни сектори.

Организиран бяха три фокус-групи, включващи служители на общинската администрация, представители на бизнеса, земеделски производители, образователни и културни институции, както и граждански организации. По време на дискусиите бяха идентифицирани основните климатични рискове за територията на община Свищов - наводнения, суши, пожари и свлачища - и бяха обсъдени възможни мерки за тяхното ограничаване.

Проведени бяха и две работни срещи, на които се разгледаха възможностите за координация между институциите, приоритизиране на секторните мерки и определяне на ресурсната рамка за изпълнение. Получените предложения и становища бяха обобщени и интегрирани в съдържанието на настоящия План за адаптация.

VI. КЛИМАТИЧНИ РИСКОВЕ

Основните климатични опасности, идентифицирани за територията на общината, са **наводнения, суша, пожари, свлачища и екстремни температури**. Те засягат както природната среда, така и ключови сектори - Управление на риска от наводнения, Земеделие и ерозия, Транспорт и инфраструктура, Енергетика, Здравеопазване, Пожаробезопасност и доброволчески формирования и Околна среда.

6.1 Наводнения

Източници на риск:

- Река Дунав и нейните притоци;
- Периферни дерета, непочистени канавки, неработеща дъждовна канализация;
- Интензивни валежи при слаба инфилтрация на почвите.

Последици:

- Заливане на квартали и стопански дворове;
- Повреди по уличната и ВиК инфраструктура;
- Загуба на реколта и ерозия на земеделски площи.

Уязвими зони:

- Северната част на гр. Свищов (по крайбрежието на Дунав);
- Селата Вардим и Овча могила (дерета и отводнителни канали);
- Пътните връзки Свищов - Вардим - Царевец.

Съществуващи мерки:

- Система за ранно предупреждение от БДДР;
- Почистване на дерета с доброволчески формирования (периодично);

- Дейности по контрол на водите и мониторинг на подпочвените нива.

Необходими действия:

- Периодично почистване и поддръжка на отводнителни канали и дерета (два пъти годишно);
- Изграждане на дъждовна канализация и утаители в град Свищов;
- Закупуване на специализирана техника (багер, мулчер, водоноска, фреза, ремарке);
- Подобряване на капацитета за ранно предупреждение чрез датчици и връзка с националната система.

6.2 Суша и дефицит на подпочвени води

Източници на риск:

- Повишение на температурите и намаление на валежите;
- Прекомерно използване на водоизточници за земеделие;
- Недостатъчно възстановяване на подпочвени запаси.

Последици:

- Намаляване на добивите от селскостопански култури;
- Засоляване и уплътняване на почвите;
- Затруднения във водоснабдяването на малки населени места.

Уязвими зони:

- Селата Алеково, Хаджидимитрово, Царевец;
- Южните и югоизточни земеделски територии (лека почва, висока инфилтрация).

Необходими действия:

- Проучване и мониторинг на подпочвените води;
- Изграждане на напоителни съоръжения и капкови системи;
- Насърчаване на устойчиви земеделски практики;
- Залесяване и засаждане на буферни зелени ивици.

6.3 Пожари

Източници на риск:

- Продължителна суша, високи температури и ниска влажност;
- Изгаряне на растителни отпадъци;

- Недостатъчно оборудвани доброволчески формирования.

Последици:

- Загуба на растителност и горски фонд;
- Замърсяване на въздуха и риск за здравето;
- Заплаха за населени места в близост до гори.

Съществуващи мерки:

- Доброволно формирование за бедствия и пожари към общината;
- Противопожарни просеки и наблюдателни точки.

Необходими действия:

- Обновяване на противопожарната техника и защитни средства;
- Осигуряване на водоизточници и резервоари за пожарогасене;
- Обучения и тренировки за доброволците;
- Залесяване на обгорели площи и създаване на буферни зони.

6.4 Свлачища и ерозия

Източници на риск:

- Речна ерозия по Дунав;
- Интензивни валежи и подмокряне на склонове;
- Неконтролирано строителство по стръмни терени.

Уязвими зони:

- Северните склонове на град Свищов;
- Районът около пристанището и пътя към Вардим.

Необходими действия:

- Геотехническо обследване и мониторинг;
- Укрепване на откоси и изграждане на дренажни системи;
- Контрол на строителството и забрана за нови сгради в рисковите зони;
- Рекултивация и залесяване.

6.5 Екстремни температури и здравни рискове

Източници: продължителни горещи вълни, температурни амплитуди и студове през зимата.

Влияние:

- Топлинен стрес при възрастни хора и деца;
- Повишена смъртност при хронични заболявания;
- Повишен риск от алергии;
- Натиск върху здравните заведения.

Мерки:

- Информационни кампании относно въздействието от горещо време;
- Ранно предупреждение за горещини;
- Озеленяване и създаване на сенчести пространства;
- Енергийна ефективност на здравни и социални сгради;
- Климатизация и изолиране на детски и социални центрове.

6.6 Обобщена матрица на рисковете

Обобщената матрица на рисковете представлява синтезиран резултат от извършената оценка на уязвимостта на територията, основана на анализа на основните климатични рискове, тяхната вероятност, интензитет на въздействие и пространствено проявление. Методологичното оценяване стъпва върху комбиниран подход, включващ:

- анализ на исторически данни и регистрирани събития;
- експертна оценка на степента на вероятност и последиците от различните рискове;
- идентифициране на уязвими зони според природогеографските и социално-икономическите характеристики.

Резултатите показват, че наводненията представляват основния риск с най-висока вероятност и въздействие, концентрирани по Дунавското крайбрежие и деретата. Следващ по значимост е рискът от суша, засягащ основно южните земеделски територии, който влияе върху земеделието и водните ресурси. Пожарите и свлачищата имат средна до висока вероятност, като засягат съответно горските и земеделски площи, както и северните склонове. Рискът от екстремни температури се проявява най-силно в градската зона, като влияе върху здравето на населението и енергийната консумация.

Тази обобщена оценка формира основата за приоритизация на мерките в предстоящия План за адаптация към изменението на климата, насочвайки интервенциите към най-уязвимите зони и най-съществени рискове.

Основен риск	Вероятност	Въздействие	Уязвими зони	Приоритет
Наводнения	Висока	Високо	Дунавско крайбрежие, дерета	1

Основен риск	Вероятност	Въздействие	Уязвими зони	Приоритет
Суша	Средна	Високо	Южни земеделски територии	2
Пожари	Средна	Средно-високо	Горски и земеделски терени	3
Свлачища	Средна	Средно	Северни склонове	4
Екстремни температури	Висока	Средно	Градска зона	5

VII. ПЛАН ЗА АДАПТАЦИЯ ПО СЕКТОРИ

Настоящият План за адаптация разглежда конкретни мерки и дейности за адаптиране към изменението на климата в отделните сектори, съобразени с идентифицираните рискове и уязвимости. За всяка мярка се предлагат индикатори за изпълнение, чрез които може да се проследява напредъкът по реализацията, както и ориентировъчен финансов ресурс и отговорна институция/организация за нейното прилагане. По този начин Планът осигурява рамка за системно, ефективно и проследимо изпълнение на адаптационните действия на местно ниво.

7.1 Сектор „Управление на риска от наводнения“

Цел: Намаляване на риска от наводнения, подобряване на отводняването и устойчивото управление на водните ресурси.

Основни мерки:

№	Мярка	Индикатор за изпълнение	Отговорно звено	Инд. бюджет (лв.)	Източници на финансиране
1	Почистване и поддръжка на дерета и отводнителни канали два пъти годишно	Почистени 12 км дерета годишно	Експерти Екология от Отдел „УТКТО КС“; Дейност „Чистота“	60 000	Общински бюджет, ОПОС
2	Създаване на цифрова карта на рисковите зони по Дунав и притоците	GIS база данни, 1 карта	Отдел „Иновации и икономическо развитие“	25 000	Interreg /
3	Монтиране на датчици за водни	Монтирани 10 сензора	Дирекция „Управление при	30 000	МЕЕ, ЕСФ+

№	Мярка	Индикатор за изпълнение	Отговорно звено	Инд. бюджет (лв.)	Източници на финансиране
	нива и интеграция в системата за ранно предупреждение		отбранително мобилизационна подготовка, транспорт и чистота“		
4	Изграждане на дъждовна канализация в рискови квартали на гр. Свищов	2 км канализация	ВиК „Йовковци“ район Свищов	500 000	ОПОС / Фонд за устойчивост
5	Ремонт на дъждовна канализация в рискови квартали на гр. Свищов	2 км канализация	ВиК „Йовковци“ район Свищов	500 000	ОПОС / Фонд за устойчивост
6	Закупуване на техника за почистване (минибагер, мулчер, цистерна)	3 броя машини	Експерти Екология от Отдел „УТКТО КС“; Дейност „Чистота“	280 000	Програма LIFE / Interreg

Резултат: Намален риск от наводнения и по-добра реакция при високи води.

7.2 Сектор „Земеделие и ерозия“

Цел: Устойчиво земеползване, предотвратяване на ерозия и възстановяване на деградирани земи.

Мерки:

№	Мярка	Индикатор	Отговорно звено	Бюджет (лв.)	Източници
1	Извършване на проучване за състоянието на подпочвените води	Извършено проучване	Експерти Екология от Отдел „УТКТО КС“; Дейност „Чистота“ БДДР	15 000	Общ. Бюджет
2	Въвеждане на устойчиви	20% от площите	Земеделски кооперации	100 000	ДФ „Земеделие“

№	Мярка	Индикатор	Отговорно звено	Бюджет (лв.)	Източници
	земеделски практики (намалена обработка, капково напояване)				
3	Залесяване на ерозирали терени (вкл. буферни пояси)	Залесяване на 25 ха	Община Свищов / Дирекция „ОССД“	60 000	Interreg / ОПОС
4	Почистване и укрепване на селскостопански пътища с дренаж	10 км	Отдел „Инвестиционна политика“	80 000	МРРБ / Община
5	Провеждане на обучения за земеделци, насочени към адаптация към климатичните промени	10 проведени обучения	Дирекция „АПИО ЕИ“	10 000	LIFE /

Резултат: Намаляване на ерозионните процеси и повишена устойчивост на селскостопанските култури при суша.

7.3 Сектор „Транспорт и инфраструктура“

Цел: Повишаване на устойчивостта на транспортната и техническата инфраструктура към климатични екстремуми.

Мерки:

№	Мярка	Индикатор	Отговорно звено	Бюджет (лв.)	Източници
1	Ремонт и повдигане на участъци от общинската пътна мрежа в заливни зони	5 км ремонтирани	Дирекция „Управление при отбранително мобилизационна подготовка, транспорт и чистота“	350 000	ДПС / Interreg
2	Засенчване и озеленяване на крайпътни зони за намаляване на топлинен ефект	3 км зелени ивици	Експерти Екология от Отдел „УТКТО КС“;	40 000	Общински бюджет

№	Мярка	Индикатор	Отговорно звено	Бюджет (лв.)	Източници
3	Подмяна на амортизирани настилки и дренаж	8 км ремонтирана настилка	Отдел „Инвестиционна политика“	150 000	МРРБ
4	Внедряване на улично LED осветление (енергийна ефективност)	Поставяне на 600 осветителни тела	Отдел „Инвестиционна политика“	220 000	ЕФРР / LIFE
5	Закупуване на снегопочистваща и мултифункционална техника	2 броя машини	Дирекция „Управление при отбранително мобилизационна подготовка, транспорт и чистота“; Отдел „Чистота“	180 000	Общински бюджет / Interreg

7.4 Сектор „Енергетика“

Цел: Намаляване на енергийния разход и повишаване на устойчивостта към екстремни температури.

№	Мярка	Индикатор	Отговорно звено	Бюджет (лв.)	Източници
1	Топлоизолация и подмяна на дограма на училища и детски градини	Ремонтирани 10 сгради	Отдел „Други дейности по образованието“	600 000	НПЕЕМЖС / ЕФРР
2	Инсталиране на фотоволтаици на обществени сгради	5 сгради с инсталирани фотоволтаици	Отдел „Инвестиционна политика“	250 000	LIFE / ЕСФ+
3	Обновяване на здравни и социални центрове с климатизация	6 обновени обекта	Общинска служба „Социални дейности“	150 000	МОСВ / Община
4	Въвеждане на система за енергийно наблюдение	Въведена система	Отдел „Иновации и икономическо развитие“	40 000	LIFE

7.5 Сектор „Здравеопазване“

Цел: Намаляване на здравните рискове от климатични екстремуми и повишаване на обществената информираност.

№	Мярка	Индикатор	Отговорно звено	Бюджет	Източници
1	Информационна кампания за топлинен стрес и превенция	3 кампании/год.	ПР на Община Свищов	6 000	Община
2	Озеленяване около училища, детски градини и болници	1000 кв.м	Експерти Екология от Отдел „УТКТО КС“; ОП "Чистота - Свищов"	20 000	LIFE / Interreg
3	Подобряване на вентилацията в училища и ДГ	8 обекта	Отдел „Други дейности по образованието“	80 000	МОСВ / МОН
4	Осигуряване на климатични убежища (помещения при горещини)	3 общински обекта	Общинска служба „Социални дейности“	15 000	Община

7.6 Сектор „Пожаробезопасност и доброволчески формирания“

Цел: Подобряване на готовността за реакции при пожари и природни бедствия.

№	Мярка	Индикатор	Отговорно звено	Бюджет	Източници
1	Обновяване на противопожарната техника и лични предпазни средства	15 комплекта	Доброволно формирание	50 000	ДАБДП / Interreg
2	Провеждане на обучения и симулации	3 обучения/год.	Доброволци, ГД ПБЗН	10 000	Община
3	Създаване на противопожарни просеки и наблюдателни зони	8 км	ГД ПБЗН; Доброволци; Отдел „УТКТО КС“;	35 000	ОПОС

№	Мярка	Индикатор	Отговорно звено	Бюджет	Източници
4	Кампания срещу паленето на стърнища	2 кампании	Експерти Екология от Отдел „УТКТО КС“;	5 000	LIFE

7.7 Сектор „Околна среда“

Цел: Повишаване на устойчивостта на екосистемите и подобряване на микроклимата в урбанизираните зони.

№	Мярка	Индикатор	Отговорно звено	Бюджет	Източници
1	Засаждане на нови дървета по улици и паркове	1500 бр.	ОП "Чистота - Свищов"	30 000	Общ. бюджет
2	Възстановяване на зелени площи и паркове	20 дка	Гл. архитект Отдел „Инвестиционна политика“	80 000	Interreg
3	Поддръжка и поливане на новите насаждения	Годишен отчет	ОП "Чистота - Свищов"	15 000	Община
4	Обучителна програма за ученици по климат и екология	5 броя обучения	Отдел „Други дейности по образование“	5 000	LIFE / Erasmus+

Резюме на финансирането (2025-2030):

- Общински бюджет: ~ 1,3 млн. лв.
 - Европейски програми (Interreg, LIFE, ОПОС, ЕСФ+): ~ 2,2 млн. лв.
 - Национални фондове и други източници: ~ 0,5 млн. лв.
- Обща прогнозна стойност: ≈ 4 млн. лв.

VIII. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

За да се гарантира ефективното прилагане на Плана за адаптация, е разработена система от количествени и качествени **индикатори**, които позволяват измерване на напредъка по всеки сектор и мярка.

Сектор	Основен индикатор	Целева стойност 2030	Източник на данни
Води	Почистени и поддържани дерета	≥ 12 км/год.	Годишни отчети сектор „Екология“
Наводнения	Брой реализирани превантивни мерки	≥ 5	Община Свищов
Почви	Нови залесявания	≥ 25 ха	МОСВ / Гори
Суша	Изградени системи за напояване	≥ 5	Общинска служба „Земеделие“
Енергетика	Намаление на енергийните разходи в общински сгради	$\geq 20\%$	Отдел „Инвестиционна политика“
Транспорт	Обновена улична и пътна мрежа	≥ 15 км	Дирекция „Управление при отбранително мобилизационна подготовка, транспорт и чистота“
Здраве	Реализирани кампании за информираност	≥ 10	ПР на Община Свищов Други дейности по образование
Доброволци	Активни членове на доброволното формирование	≥ 30	Община Свищов
Пожари	Намаляване на пожарите в земеделски територии	$\geq 40\%$	ГД ПБЗН
Озеленяване	Засадени дървета в урбанизирани зони	≥ 1500	ОП "Чистота - Свищов" Екология

IX. МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТНОСТ И АКТУАЛИЗАЦИЯ

Процесът на мониторинг има за цел да осигури проследяване на изпълнението и ефективността на мерките за адаптация, заложи в Плана. Той включва системно събиране, анализ и оценка на данни чрез предварително определени индикатори, които позволяват да се отчете напредъкът, резултатите и въздействието на предприетите действия. Мониторингът се извършва регулярно от отговорните институции, като резултатите се обобщават в периодични отчети. На базата на тези резултати се осигурява актуализация на Плана, с цел неговото адаптиране към нови обстоятелства, промени в климатичните условия или приоритети на местно и национално ниво.

Отговорна структура:

Мониторингът се координира от Експерти Екология от Отдел „УТКТО КС“ и Дейност „Чистота“ при Община Свищов, в партньорство с:

- Отдел „Иновации и икономическо развитие“ - техническо наблюдение и отчетност;
- Отдел „Финанси и бюджет“ - проследяване на разходите;
- БДДР, РИОСВ и ГД ПБЗН - контрол и обмен на данни.

Механизъм за отчет:

- Годишен доклад до кмета и Общинския съвет;
- Публикуване на резултатите на официалния сайт на общината;
- Обновяване на плана на всеки **5 години** или при промяна в климатичните условия.

Индикативен график за мониторинг:

Показател	Отговорно звено	Честота
Изпълнение на мерките	Експерти Екология от Отдел „УТКТО КС“; Дейност „Чистота“	Ежегодно
Финансов напредък	Отдел „Финанси и бюджет“	На всеки 6 месеца
Актуализация на риска	БДДР / МОСВ	На всеки 5 години
Обществено участие	Експерти Екология от Отдел „УТКТО КС“; Дейност „Чистота“ / PR на Община Свищов	Постоянно

Х. БЮДЖЕТ И ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

10.1 Общински бюджет

Средствата, предвидени в бюджета на община Свищов за 2024 г. в сектор „Околна среда и транспорт“, възлизат на приблизително **1,1 млн. лв.**, от които:

- 35% - за текущо почистване и поддръжка;
- 25% - за управление на отпадъци;
- 20% - за зелени площи и енергийна ефективност;
- 20% - за транспорт и техника.

Планът предвижда увеличаване на тези средства с **по 5% годишно** за приоритетни дейности, свързани с адаптация към климатичните промени.

10.2 Външно финансиране

- **Interreg VI-A Румъния - България (2021-2027)** - за трансгранични мерки (вода, пожари, зелени зони).
- **Програма LIFE** - за природосъобразни решения и управление на риска.
- **ОПОС (2021-2027)** - инфраструктура, ВиК, отпадъци.
- **Национален доверителен екофонд (НДЕФ)** - енергийна ефективност.
- **ЕСФ+ и Horizon Europe** - за иновации, обучение и доброволчество.
- **Интегриран национален план** в областта на енергетиката и климата
- **План за възстановяване и устойчивост** на Република България

10.3 Финансови прогнози (2025-2030)

Източник	Сума (лв.)	Дял
Общински бюджет	1 300 000	33%
Европейски програми	2 200 000	55%
Национални фондове	500 000	12%
Общо	4 000 000	100%

XI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И ПОЛЗИ

1. **Подобрена устойчивост** на територията на община Свищов към наводнения, суши и пожари.
2. **Намаляване на щетите** от екстремни климатични събития с над 40% до 2030 г.
3. **Подобрено качество на живот** чрез зелена среда, чист въздух и достъп до енергийно ефективни обществени услуги.
4. **Повишен институционален капацитет** за управление на риска и интегриране на адаптацията във всички секторни политики.
5. **Активно участие на гражданите и доброволците** в превенция и реагиране при бедствия.
6. **Трансгранично сътрудничество** със Зимнич (Румъния) за общи мерки и обмен на добри практики по Дунав.

XII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1. Приоритетни инвестиции (2025-2030)

Представените приоритетни инвестиции са резултат от процес на оценка и приоритизация на адаптационните мерки, извършен на базата на

идентифицираните климатични рискове и уязвимости в рамките на Плана за адаптация. Процесът се основава на няколко ключови критерия:

- Степен на значимост за намаляване на климатичните рискове (наводнения, суша, пожари и др.);
- Ефективност и въздействие върху устойчивостта на територията и качеството на живот на населението;
- Реалистичност и възможност за финансиране чрез налични програми и местни ресурси;
- Синергия с други секторни и стратегически документи на местно, национално и европейско ниво.

На тази основа са определени конкретни инвестиционни дейности за периода 2025-2030 г., които съчетават екологичен, социален и икономически ефект и имат пряко значение за повишаване на адаптивния капацитет на общината.

№	Приоритетна дейност	Период	Индикативен бюджет (лв.)	Източник
1	Почистване и укрепване на дерета и канавки	2025-2030	300 000	Общ. бюджет / ОПОС
2	Залесяване и екологизация на градски територии	2025-2027	80 000	Interreg / LIFE
3	Обновяване на противопожарната техника	2026	50 000	ДАБДП / Община
4	Енергийна ефективност на обществени сгради	2025-2028	600 000	ЕФРР / LIFE
5	Мониторинг на подпочвени води и ранно предупреждение	2026-2029	45 000	БДДР / LIFE
6	Озеленяване и създаване на сенчести алеи	2025-2030	50 000	LIFE / Община

Приложение 2. Карта на климатичните рискове

(описателно)

Картата обхваща рисковите зони по:

- р. Дунав и прилежащите дерета (наводнения);
- южните земеделски масиви (суша и ерозия);
- североизточните склонове на гр. Свищов (свлачища);
- горските територии южно от града (пожари).

Приложение 3. Документи свързани с настоящият план

- Оценка за риска и уязвимостта към климатичните промени на Община Свищов 2024 година;
- Инструмент за подпомагане на регионалната адаптация;
- Насоките на Европейската комисия за разработване на стратегии за адаптация (ЕС 2013);
- Европейската платформа за адаптиране към климата (Climate – ADAPT3);
- Европейски и световни добри практики за разработване на планове за действие към изменението на климата;
- Националната оценка на риска и уязвимостта от изменението на климата (МОСВ 2014);
- Национална Стратегия и План за действие за адаптиране към изменението на климата (работна версия към м. август 2018 г.);
- План за управление на речните басейни в Дунавския район 2016 – 2021 г.;
- Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради;
- Национална програма за профилактика и контрол на векторно-предавани трансмисивни инфекции при хората в република България 2014 – 2018 г. и др.
- Технически насоки относно климатичната защита на инфраструктурата през периода 2021-2027 г. (2021/С373/01);
- Закон за опазване на околната среда (ЗООС) и подзаконова Наредба (ЗНО-О) за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (БГ);
- Закон за биологичното разнообразие (ЗБР) и подзаконова Наредба за условията и реда за извършване на съответна оценка на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмет и цели опазване на защитените територии (Наредба за 35) (BG);
- Закон за водите;
- Закон за управление на отпадъците;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух;
- Закон за ограничаване на изменението на климата;
- Закон за устройство на територията.
- Програма за опазване на околната среда на територията на Община Свищов – 2021-2028 г. и План за действие на ПООС;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.;
- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019 г.;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030 г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019 г.;
- Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор (НСУРВС) в Република България;
- Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.);
- Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р България (актуализация за програмен период 2014-2020 г.);
- План за интегрирано развитие на Община Свищов 2021-2027 (ПИРО);
- Справки, годишни доклади и отчети на Община Свищов;
- Оценка на въздействието на изменението на климата на проект: „РАЗВИТИЕ НА ЗЕЛЕНИЯ ДУНАВ“ в рамките на Програма Интеррег VI А Румъния България;

- Други използвани източници на информация са както следва:
- Официални данни и статистическа информация от ТСБ – гр. Велико Търново, ДБТ – гр. Свищов; ОДЗ – гр. Велико Търново, РИОСВ – гр. Велико Търново, Басейнова дирекция „Дунавски район“ и ИАОС и други;

ОБЩНСКИ СЪВЕТ – СВИЩОВ

ПРЕПИС!

До.....

Р Е Ш Е Н И Е

№734

от заседание на Общинския съвет,
проведено на 27.08.2026 г., Прот. №58

ОТНОСНО: Разглеждане и одобрение на План за адаптация към климатичните промени на Община Свищов за периода 2025 – 2030 г.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 12 и т. 23 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), с оглед на възможностите, които предоставя изготвения План за адаптация към климатичните промени на Община Свищов за периода 2025 – 2030 г. – предоставяне на Техническа помощ за регионалните и местните власти, които са подписали Хартата „Мисия „Адаптиране към изменението на климата“ и във връзка с предложение с Вх. №1414/11.08.2026 г. от д-р Генчо Генчев – Кмет на община Свищов, Общински съвет – Свищов,

Р Е Ш И:

1. Одобрява и приема План за адаптация към климатичните промени на Община Свищов за периода 2025 – 2030 г.

2. Възлага на Кмета на община Свищов да публикува План за адаптация към климатичните промени на Община Свищов за периода 2025 – 2030 г., ведно с решението за приемането му, на официалната интернет страница на Община Свищов.

МОТИВИ: Европейската мисия „Адаптиране към изменението на климата“ (MIP4Adapt) е ключова инициатива на ЕС, която цели да подпомогне европейските региони, градове и местни власти в изграждането на устойчивост срещу климатичните рискове. На национално ниво действията са обвързани с одобрената от Министерски съвет Национална стратегия и План за действие за адаптиране към изменението на климата на Република България, която определя рамката до 2030 г.

Климатичните промени се проявяват с все по-осезаеми локални последици и в Дунавския регион, засягайки жизненоважни сфери като водоснабдяването, земеделието, инфраструктурата и общественото здраве. Община Свищов, с характерното си крайречно положение и разнообразен релеф е уязвима към комбинация от рискове – от високи води и ерозионни процеси по Дунав, до засушавания и високи летни температури във вътрешността.

В контекста на гореизложеното и осъзнавайки важността на рисковете от климатичните изменения, Община Свищов е сред градовете подписали Хартата на ЕС за адаптация към изменението на климата (MIP4Adapt). Поет е ангажимент за сътрудничество при изпълнение на Мисията и с техническата помощ, предоставена на регионалните и местните власти от Платформата за изпълнение на Мисията, е изготвен ***План за адаптация към климатичните промени на Община Свищов за периода 2025 – 2030 г.***

Настоящият План надгражда „Оценката на риска и уязвимостта от климатичните промени в Община Свищов 2025-2035 г.“ (Приета с Решение №206, Протокол №15 от 26.06.2024 г. от заседание на Общински съвет – Свищов) и е разработен в съответствие с насоките на Европейската мисия „Адаптиране към изменението на климата“ (MIP4Adapt), Националната стратегия за адаптация към изменението на климата (МОСВ, 2019) и инструментите на Climate-ADAPT.

Планът съдържа тенденции в изменението на климата в Община Свищов, изведени са основните климатични опасности: **наводнения, суша, пожари, свлачища и екстремни температури**, извършена е оценка на риска по сектори, предвидени приоритетни мерки с индикатори за изпълнение, бюджетни разчети и механизъм за мониторинг и актуализация.

Поставени са следните основни цели:

- Да се осигури системен подход за оценка на климатичните рискове и уязвимости на територията на община Свищов;
- Да се предложи набор от мерки за адаптация, които да бъдат интегрирани в местните политики, устройствени планове и инвестиционни програми;
- Да се изгради институционален и технически капацитет за реакция и превенция чрез обучение, доброволчески формирания и осъвременяване на оборудването;
- Да се осигури съгласуваност между местните и националните политики, както и да се подкрепи трансграничното сътрудничество със съседна община Зимнич (Румъния).

Очакваните резултати и ползи са:

- Подобрена устойчивост на територията на община Свищов към наводнения, суши и пожари;
- Намаляване на щетите от екстремни климатични събития с над 40% до 2030 г.;
- Подобро качество на живот чрез зелена среда, чист въздух и достъп до енергийно ефективни обществени услуги;
- Повишен институционален капацитет за управление на риска и интегриране на адаптацията във всички секторни политики;
- Активно участие на гражданите и доброволците в превенция и реагиране при бедствия;
- Трансгранично сътрудничество със Зимнич (Румъния) за общи мерки и обмен на добри практики по Дунав.

Съгласно Становище с изх. №1792-4/02.07.2026 г., издадено от Директора на РИОСВ - Велико Търново на основание чл. 2, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони

(Наредбата за ОС) планът е съгласуван, а преценката на компетентния орган е, че не е необходимо провеждане на процедура по реда на Глава втора от Наредбата за ОС.

Проведена е процедурата по реда на чл. 26, ал. 2 от ЗНА за обществени консултации в рамките на 30 дни. В определения едномесечен период не са постъпвали възражения и/или становища от заинтересовани лица.

В заседанието участват 26 общински съветници.

Гласували “За” – 26, “Против” – няма и “Въздържали се” – няма.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБС: .../п/....

/д-р Кристиян Кирилов/

Вярно при ОБС:

/Людмила Миронова/